

ÅRSPLAN

2023 – 24

KLIPRA BARNEHAGE

Klipra barnehage   Fjellgata 55 6007 Ålesund

Tlf: 70147468   E-post: anne@klipra-barnehage.no

Askeladden: 941 55316   Rødhette: 955 26583

INNHOLD

KLIPRA BARNEHAGE	3
FORMÅLET MED BARNEHAGENS ÅRSPLAN	4
VISJON	4
VERDIGRUNNLAG	4
BARNEHAGEN SITT SAMFUNNSMANDAG	5
PERSONAL	6
PRAKTISK INFO	7
FASTE AKTIVITETER	9
TRADISJONER I BARNEHAGEN	10
Å VÆRE NY PÅ BARNEHAGEN	11
FØRSKOLEGRUPPA	12
OVERGANG BARNEHAGE-SKOLE	13
AKTIVITETSPLAN 2023/2024	13
BARNEHAGENS INNHOLD	14
OMSORG	14
DANNING	15
LEK	16
LÆRING	17
SOSIAL KOMPETANSE	18
PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ	18
BARNS MEDVIRKNING	19
SPRÅK OG KOMMUNIKASJON	19
SATSNINGSOMRÅDER	20
UTVIKLINGSARBEIDET RE-KOMP	20
VOKSENROLLEN	22
VENNSKAP/LEK	23
BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET	25
PLANLEGGING	25
DOKUMENTASJON	25
VURDERING	25
PROGRESJON	27
SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE	27
SAMARBEID MELLOM BARNEHAGEN OG ANDRE AKTØRER	28
ORGANISASJONSPLAN	29

KLIPRA BARNEHAGE

Klipra barnehage holder til i Ålesund kommunes lokaler i Fjellgata (tidligere Klipra skole.) Barnehagen ble åpnet i august 1987.

Barnehagen ligger nær flotte naturområder som Aksla og Voldsalsberga disse blir flittig brukt til fysisk aktivitet og fine naturopplevelser.

Barnehagen ligger sentrumsnært og vi har gode fasiliteter i nærområdet, - Bybadet, biblioteket, byparken og bysentrum. Vi ønsker at de skal oppleve hva nærområdet til barnehagen har å by på.

Klipra barnehage har to avdelinger med barn i alderen 1 – 6 år på begge avdelingene.

Det er ca. 15 barn på hver avdeling

Det er et nært samarbeid mellom avdelingene, - vi deler ofte barna i grupper etter alder.

Barnehagen drives og eies av foreldrene som et andelslag.

Barnehagen oppfyller både bemanningsnormen og pedagognormen.

Innendørslokalene består av noen store rom og flere grupperom. Vi har bl.a. innendørs aktivitetsrom for mer fysisk lek.

Vi har en stor og fin lekeplass med ulike lekeapparat som innbyr til variert fysisk lek.

FORMÅLET MED BARNEHAGENS ÅRSPLAN

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. *(Rammeplan for barnehager- innhold og oppgaver, 2017 s.37)*

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Den er nyttig å bruke i samarbeid med foresatte og andre samarbeidspartnere.

VISJON

Visjon i Klipra barnehage:

Lykkelig som liten.

Vi er en liten barnehage som er opptatt av å se hvert enkelt barn, og legge til rette for at alle blir sett, hørt og akseptert for den de er.

For oss har uttrykket lykkelig som liten to betydninger. Vi er lykkelig for å være en liten barnehage, og barna er lykkelig som liten.

VERDIGRUNNLAG

Vi på Klipra barnehage er opptatt av at innholdet og organiseringen av barnehagehverdagen skal være tilpasset det enkelte barnet, men også barnegruppen. Vi ønsker å være trygge og nære voksne som ser barna og legge til rette for utvikling og læring i formelle og uformelle situasjoner.

Vi vil danne grunnlag for at barna opplever omsorg, trygghet og anerkjennelse for den de er som individ, men også som en del av felleskapet. Barna skal oppleve at de blir sett og hørt og de skal ha mulighet å medvirke i sin egen hverdag. Vi skal ta barnet på alvor, og forebygge alle former for negative handlinger som eksempelvis erting, mobbing og diskriminering.

Vennskap og tilhørighet er viktig for oss. Barna på Klipra skal komme i barnehagen og føle at de har noen å leke med. De skal oppleve glede, mestring og utvikling sammen med andre, og vi voksne skal støtte denne utviklingen ved å rose, oppmuntre og veilede barna på en god måte. Slik de blir de trygge på seg selv, og den de er.

Gode relasjoner bidrar også til å øke motivasjon for utvikling og læring og det fremmer barnet sitt selvbylde. Vi ønsker å være gode og trygge rollemodeller for barna.

BARNEHAGEN SITT SAMFUNNSMANDAT

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. *(Lov om barnehager, 2005 §1 Formål)*

PERSONALET

STYRER

Anne Wold

ASKELADDEN

PEDAGOGISK LEDER	Ingrid Sofie Øren Refsnes	100%
PEDAGOGISK LEDER	Kristin Aarsund Johansen	80% (40%)
ASSISTENT	Sølvi Løland	100%
FAGARBEIDER	Sandra Rossland Herje	60%
ASSISTENT	Tove Brevik Synnes	35%
ASSISTENT	Katarzyna Jensen	100%

RØDHETTE

PEDAGOGISK LEDER	Anne Wold	50 %
PEDAGOGISK LEDER	Lene Rørvik	100 %
ASSISTENT	Synnøve N. Sund	100 %
FAGARBEIDER	Aina Bergli	100 % (50%)
ASSISTENT	Mari Wold Kvamme	100 %
ASSISTENT (Ekstra)	Maria Støvreide	100%

PRAKTISK INFO

Åpningstider

Barnehagen er åpen alle hverdager (unntatt lørdag) mellom kl. 07.30 og kl 16.30.

Kjernetid: 10.00 – 14.00

De fleste aktiviteter skjer i denne tiden. Kommer barna senere eller blir hentet før denne tiden, må vi få beskjed.

Barnehageåret starter 1 august og varer til 31 juli.

Vi har åpent i romjula og før påske. (Det må være min.5 barn som har behov for det)

Det er 5 planleggingsdager i året.

Disse blir brukt til planlegging og kurs for personalet.

Barnehagen vil da være stengt.

Ferieavvikling

Barnehagen har stengt uke 28, 29 og 30.

Alle barn skal ha 4 uker ferie i løpet av et barnehageår. Barna skal ha minimum 3 uker sammenhengende ferie. Den 4. uka kan tas ut som enkelt dager, f.eks. jul og påske.

Sykdom / fravær

Hvis barnet er sykt eller skal ha en fridag, må dere ringe og gi beskjed, eller sende en melding på avdelingstelefonene.

Klær

Barna skal ha minst et klesskift, innesko, regntøy og støvler liggende i barnehagen.

Sjekk skiftetøyet jevnlig og pass på at barna har klær etter årstidene.

Alle klær og skotøy må være merket med barnas navn.

Barna tar ikke med egne leker i barnehagen.

Unntak her er kosedyr til bruk ved soving.

Levering og henting

Barna skal følges inn i barnehagen (- viktig å si ifra at dere kommer).

Foreldrene må alltid varsle en av personalet på avdelingen, når de henter barnet.

Hvis barnet skal hentes av noen som til vanlig ikke henter det, skal det gis beskjed.

Nettvett

På grunn av vårt etiske ansvar, skal ikke bilder av barna som blir tatt i ulike sammenhenger i barnehagen, bli lagt ut på sosiale medier. Dette gjelder når det er andre enn ditt barn på bildet.

Måltider

Frokost: Barna har med matboks
Lunsj : Vi serverer brødmat
Barna smører sin egen mat. De lærer navn på ulike pålegg, lærer å sende til hverandre og å vente på tur.
Noen ganger lager vi varm mat.
Fruktmåltid: Barna får frukt og litt knekkebrød hver dag og yoghurt hver tirsdag og fredag

DAGSRYTME

Kl. 07.30	Barnehagen åpner
Kl. 07.30 – 08.30	Frokost (avsluttes kl 08.30) Alle barna samles på kjøkkenet og de som ønsker det, spiser frokost. Medbrakt matpakke
Kl. 08.30 – 11.00	Lek, forming, turer, språkaktiviteter og trim
Kl. 11.00	Samlingsstund
Kl. 11.30 -12.00	Hovedmåltid Barna får mat i barnehagen
Kl. 12.00	Stell og soving for de minste
Kl. 12.30 – 14.30	Utelek Utetiden utvides avhengig av vær og årstid.
Kl. 14.30	Frukt måltid (ute eller inne)
Kl. 15.00 – 16.30	Lek (ute eller inne)
Kl. 16.30	Barnehagen stenger

FASTE AKTIVITETER

Samlingsstund

Barna lærer å lytte, snakke i en gruppe, trene konsentrasjon og må lære seg å sitte stille. I samlingsstunden har vi sang, sangleker, rim og regler, leker, musikk, barnebøker, eventyr og enkle dramatiseringer. Vi tar også opp ulike tema. Vi deler gruppen etter alder og modning, slik at alle får utbytte av den

Forming

Forming omfatter maling, modellering, papirarbeid, forming i tre og tekstil. Barna lærer å bruke / bli kjent med ulike materialer, teknikker og farger. Vi vil arbeide både individuelt og sammen i gruppe.

Trim

Vi leier turnhallen en time hver uke. Gjennom fysisk aktivitet vil vi bidra til at barna utvikler kroppsbeheerskelse og grunnleggende motoriske ferdigheter. Vi legger til rette for både enkle og mer utfordrende gymøvelser avhengig av alder, modning og forutsetninger. Da vi ønsker at barna skal få oppleve mestring, glede og progresjon. Vi deler gruppa i store og små barn og holder på med ulike bevegelsesleker, hinderløype, regelleker, dans og musikk.

Ta med lekedag

Siste fredagen i hver måned får barna ta med egne leker til barnehagen. Vi lager noe godt å spise, og har felles samling med bl. a teater, kino og sangstund.

Turdag

Vi har fast turdag en dag i uken. Vi går på tur med mindre grupper som består av barn og voksne fra begge avdelingene. Vi har flotte turområder som benyttes f.eks. Volsdalsberga, Aksla og byparken. Barna får oppleve og utforske naturen i alle årstider. Vi bruker naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring. Det skaper samhold mellom barna når de får felles opplevelser voksne undrer seg sammen

Matlaging

Vi lager og serverer varm lunsj en dag i måneden. Barna får da være med å tilberede et måltid – lære litt om veien fra mat til måltid. Forberedelser – tilberede og servere. Vi vil samtidig motivere barna til å spise sunn mat og hvorfor dette er godt for kroppen. Oppmuntre barna til å smake på ulike matretter.

TRADISJONER I BARNEHAGEN

Vi synes det er viktig å ha faste tradisjoner i barnehagen.

Det gir en følelse av tilhørighet og styrker gruppefellesskapet. Barna får oppleve forventning og glede.

JUL

Barnehagen har, som det kommer frem av vedtektene, reservert seg fra den kristne formålsparagrafen. Vi tar derfor ikke opp juleevangeliet eller går i kirken med barna. Vi bygger på gamle folkelige tradisjoner som nisser, juletreet m.m. Vi leser julelitteratur, lærer julesanger, lager julepynt og gaver.

LUCIAFEST

Barna er kledd i hvite klær og noen bærer lys, mens andre bærer en stjerne. Fremst går Lucia med lysekrone på hodet. Vi inviterer da besteforeldre el. andre til kaffe og lussekatter. Barna går i tog og synger luciasangen.

NISSEFEST

Barna er kledd ut som smånisser i røde klær. Vi har felles samlingsstund med eventyr og sang. Vi spiser julegrøt og går rundt juletreet. Senere får vi besøk av julenissen som har med seg en overraskelse til barna.

KARNEVAL

Barna kler seg ut i kostymer som hvert enkelt barn tar med seg hjemmefra. Vi spiser fastelavns- boller og har fellessamling med eventyr og sang. Senere spiller og danser vi, og til slutt er det "Katta ut av sekken".

PÅSKE

Vi tar heller ikke her opp det kristne budskapet, men markerer at det er blitt vår og at naturen begynner å våkne til liv. Vi lager påskepynt og avslutter med påskefest. På påskefesten har vi felles samling, spiser omelett, og til slutt kommer påskeharen med påskeegg.

FØDSELSDAGER

Fødselsdagsbarnet har med noe godt å spise f.eks. kake, is, gele, pølse m.m. Vi flagger, lager krone til barnet, synger og har fest i barnehagen. Denne festen blir holdt på hver enkelt avdeling

SANG OG EVENTYRSTUND

Barna har øvd inn sanger, teater e.l. som de fremfører for foreldre og søsken. Vi spiser kake og koser oss. Denne festen blir holdt på hver enkelt avdeling.

SOMMERFEST

Som avslutning på barnehageåret arrangerer vi sommerfest for barn, foreldre og personalet.

Å VÆRE NY PÅ BARNEHAGEN

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. (Rammeplanen kap. 6)

Barnets første møte med barnehagen er viktig for at den videre tilvenningen skal bli positiv. Den første dagen blir barnet tatt imot av en i personalet som har ansvaret for barnets første dager i barnehagen. Den i personalgruppa som tar imot barnet vil spørre om søvnbehov, bleie, toalett, vaner, sykdommer og andre ting det er greit vi vet noe om.

F.eks. Hva liker barnet å leke med

Dere får også informasjon om barnehagen.

Den første dagen skal foreldrene være sammen med barnet i barnehagen.

Det vil være mye nytt for barnet de første dagene og det er derfor gunstig med kortere dager. På den måten får barnet mulighet til å sortere inntrykkene og vi unngår at de blir slitne og lei seg.

Det er vanlig at det tar 2 – 6 dager før barnet har hele dager. Dette vil variere fra barn til barn, i forhold til alder, tidligere erfaringer og foreldrenes arbeidsforhold.

Det er viktig at den nye situasjonen føles mest mulig positiv for barnet. Ved gradvis å øke tiden barnet er hos oss, får vi mulighet til å bli kjent og gi barnet tilbakemelding om at det er trygt å være her.

FØRSKOLEGRUPPA

Å bli den eldste på barnehagen, er noe de fleste gleder seg veldig til – da får de nemlig begynne i førskolegruppa.

Målet med denne gruppa, er at de eldste barna skal få gjøre ting sammen og, å ha det GØY!! Ved å velge ulike aktiviteter og temaer, ønsker vi å gi barna mer ansvar, utvikle selvstendighet og styrke selvtilliten.

Vi legger til rette for aktiviteter, der målet er at barna skal få medvirke og aktivt delta gjennom praktiske oppgaver. Vi ser at denne måten å jobbe på i førskolegruppa, fører til engasjement, læring og utvikling blant barna.

Førskolegruppa har aktiviteter 1 – 2 timer i uka.

For å forberede barna på skolen ønsker vi å ha fokus på selvstendighet som f.eks. kle på seg selv, gå på do selv, og på sosial kompetanse.

Vi snakker om forventninger barna har til å begynne på skolen. Volsdalen skole inviterer de som skal begynne der på besøk.

Når de er blitt førsteklassinger, blir de invitert til å være på barnehagen en dag i høstferien. Som avslutning av tiden i barnehagen finner vi på en spesiell aktivitet.

Vanntilvenningskurs

Vi deltar på barnehagesvømming på Bybadet som Ålesund svømmeklubb arrangerer. Barna er i bassenget med instruktører fra svømmeklubben. Her lærer de seg å følge og ta imot instruksjoner fra dem.

Målet er at barna skal bli trygge i vann og ha det gøy.

OVERGANG BARNEHAGE SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen kap. 6)

Ålesund kommune har laget en felles prosedyre for overgangen fra barnehage til skole, som gjelder for alle barnehager i kommunen.

VI skal i samarbeid med skolen og foreldre legge til rette for en best mulig overgang fra barnehage til skole.

- Vi har foreldremøte der vi går gjennom prosedyren, deler ut brosjyre og informerer om barnehagens pedagogiske opplegg i 5 års gruppa.
- Vi har foreldresamtaler der vi samtaler om barnet. Dersom det er informasjon foreldrene ønsker skal overføres til skolen, må de fylle ut samtykkeerklæring.
- Oppfølging av barn med spesielle behov (følger retningslinjene til PPT)

AKTIVITETSPLAN FOR 2023/ 2024

Periode	Spesielle aktiviteter
August	Tilvenning av nye barn Planleggingsdag 24.08
September	Foreldremøte
Oktober	Planleggingsdag
November	Eventyrstund Foreldresamtaler
Desember	Lucia fest Onsdag 13.12.24 Nissefest
Januar	Planleggingsdag 02.01
Februar	Karneval Fastelavn Fredag 16. februar
Mars April	Påskefest
Mai	17 mai fest- Torsdag 16.mai Planleggingsdag Heldagstur for hele barnehagen
Juni	Sommeravslutning Avslutning for Førskolegruppa

BARNEHAGENS INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling (Rammeplan kap. 3)

Innholdet i barnehagen skal være variert og allsidig og bidra til at alle barn opplever et variert og tilpasset barnehagetilbud. Omsorg, lek, læring, danning, sosial kompetanse og språk og kommunikasjon bidrar til å legge grunnlag for barnehagens innhold, og henger sammen med hverandre. På Klipra er vi opptatt av å jobbe med rammeplanens sju fagområder, og ønsker å se de i en sammenheng med hverandre.

- Kropp, bevegelse og helse.
- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kunst, kultur og kreativitet.
- Etikk, religion og filosofi.
- Miljø og samfunn.
- Tall, rom og form.
- Natur, miljø og teknologi.

OMSORG

Klipra er en liten barnehage og vi har alltid ønsket å legge til rette for at alle barn opplever omsorg og trygghet. Vi har både tid og rom for det enkelte barnet, enten de trenger et fang å sitte på eller støtte i lek og sosialt samspill. Vi ønsker at barna skal føle seg sett, hørt og anerkjent for den de er, og bidra til at de blir trygge på seg selv og andre.

I rammeplan for barnehagen står det at omsorg er en forutsetning for barnas trivsel og trygghet og for utvikling av empati og nestekjærlighet. At alle barn skal oppleve å bli respektert, sett, forstått og få den hjelp og støtten de har behov for (Rammeplan kap.17).

Vi ønsker å legge til rette for å se det enkelte barnet, men også barnegruppen.

Å se barna mener vi handler om å lytte til de, tolke barnas uttrykk, gi de rom for å være den de er, nærhet i form av et fang å sitte på, eller en klem.

Vi ønsker å være autoritative voksne, med det menes voksne som setter tydelige grenser for barna, men som er nær og varm i relasjonen. Vi ser at tydelige grenser for barna skaper trygghet og forutsigbarhet. Noe som igjen fører til at de blir tryggere på seg selv og andre.

Faste rutiner er også noe vi erfarer bidrar til trygghet blant barna. Barnehagedagen består av ulike pedagogiske opplegg, aktiviteter, lek og moro. I tillegg har vi flere faste rutiner, (måltidene, gå på do/bleieskift, samling osv.). Vi på Klipra ser hvor viktig det er å holde på rutinene og gjennomføre de. Vi ser at barna føler seg tryggere, og det skaper også mer forutsigbarhet fordi de vet hva som vil skje og er forberedt.

I en liten barnehage som vi er, ønsker vi også å skape gode relasjoner og et godt samarbeid til foreldrene. Er samarbeid mellom hjem og barnehage godt, vil også barna ha det bedre i barnehagen.

Omsorg mellom barn er også noe vi er opptatt av, barnehagen består av to avdelinger med barn i alderen ett til seks år på samme avdeling. Vi ser mye god omsorg, trygghet, utvikling av empati, mestring og læring barna imellom. Eldre barn støtter, oppmuntrer og gir omsorg til de yngre barna, og de yngste barna ser opp til, strekker seg, utvikler seg og mestrer. Omsorgen barna viser for hverandre, er vi opptatt av å løfte frem. Vi setter ord på, og forteller barna hvor fint vi synes det er. Dette ser vi gir barna opplevelsen av å føle seg verdifull og viktig.

Omsorgen barna viser for hverandre er også med på å danne grunnlag for at de føler seg trygg på hverandre. Tryggheten som de utvikler sammen og gjennom ulike relasjoner til hverandre, bidrar også til mye humor og glede. De tuller, ler, smiler og finner på morsomme ting sammen. Dette er også noe som vi voksne ser smitter over på andre barn og voksne. Og vi legger til rette for mindre lekegrupper der barna kan få tid til å skape en lek som er preget av humor, glede og spontanitet.

DANNING

Barn tilbringer mye tid i barnehagen. Vi har derfor en viktig rolle når det kommer til å være med på å forme barna til den de skal bli.

Danning handler om hvordan vi skal sette barna i stand til å tenke selv, være prøvende og nysgjerrig på omverdenen og til at barna skal forstå felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet.

Vi støtter barna i prosessen å tenke selvstendig, ta egne valg og ha tro på seg selv.

LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal inspirere til, å gi rom for ulike type lek både inne og ute. Det skal gis gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur i barnehagen. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre (Rammeplan kap. 3)

Lek er barnas væremåte, og leken skal ha en sentral rolle i hverdagen til barna. Leken er lystbetont, det skjer på barnas vilkår og premiss og barn leker for å uttrykke seg. I leken er det barna som tar styringen, de fordeler roller og velger hvordan leken skal skje ut ifra egne forutsetninger og behov. Leken er sentral både i formelle og uformelle situasjoner i løpet av barnehagehverdagen.

Vi er opptatt av å dyrke, og støtte opp under barnas lek i barnehagen. Vi prøver å ikke legge til rette for mye organiserte aktiviteter, da vi mener frileken er så viktig. I frileken danner barn relasjoner til hverandre, de lærer seg sosiale spilleregler, vennskap, glede, humor, mestring og utvikling.

Vi på Klipra jobber mye med mindre lekegrupper. Både på tvers av avdelingene og avdelingsvis. Vi opplever at det blir mer kvalitet over leken når vi jobber i mindre grupper, fordi barna finner en annen ro, det er mindre konflikter, og de samhandler med hverandre på en annen måte enn når de er mange barn i leken. Vi mener dette er med på å gi barna flere positive erfaringer og opplevelser i leken. Som igjen er med på å utvikle leken og barnas måte å leke på.

Nye vennskap oppstår mellom avdelingene og avdelingsvis. Vi deler ofte barna inn aldersmessig når vi tar i bruk de små lekerommene i barnehagen, men vi deler også aldersblandet. Dette gjør vi fordi vi observerer at barna tilpasser seg, de lærer av hverandre, mestrer mer, viser tålmodighet, omsorg og glede. Ved å dele barna inn i mindre lekegrupper skjer det noe når barna leker frivillig.

Både i lek ute og i frileken inn, velger ofte barna å leke sammen med barn de har vært sammen med i de mindre lekegruppene. De utvikler vennskap, relasjoner til hverandre, de føler seg mer trygg og de stråler av humor og glede. For oss i personalet er dette en god måte og få barn i lek på. Vi ser at er vi påkoblet barna i leken og legger til rette for et positivt og inkluderende lekemiljø for alle barn, fører det igjen til at de kan få nye venner, lære nye ting, leker sammen fordi de gir mestring, motivasjon og glede.

Når vi i personalet legger til rette for lek sammen med barna er vi opptatt av å observere barnas lek i forkant. Det er med på å gi oss kunnskap om hva barna liker å leke med, hva som er spennende, kjekt og meningsfylt og hva som gir de motivasjon og glede. Som rammeplan sier skal personalet: **Observere, analysere, støtte og delta i og berike leken på barnas premisser. På samme tid som vi skal organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek (Rammeplan kap. 3).**

For oss handler det om å legge til rette for lek ut ifra barnegruppen vi har, og hva de er opptatt av her og nå. Leken er stadig i endring og utvikling, og vi jobber mye med leketema som barna er opptatt av. Leken blir mer inkluderende, meningsfylt, spennende og barna får mulighet til å medvirke mer i valg av lekematerial, organisering og plass når vi jobber på denne måten.

Barn trenger ulik støtte i lek på bakgrunn av alder, modning, språk og lekekompetanse. Vi ser at vår væremåte i barnas lek spiller en avgjørende rolle. Er vi aktive, lekende og tilstedeværende voksne som deltar i leken på barnas premisser, fører det til at barna blir trygge på seg selv, får den bekreftelsen de trenger og de føler seg inkludert i leken.

LÆRING

I barnehage skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. (Rammeplanen kap. 3)

Vi tilrettelegger dagen slik at alle situasjoner gir mulighet for gode lærings- og mestringsopplevelser. De viktigste lærings situasjonene i en barnehage oppstår i daglig samspill, lek, vennskap barn imellom, og i samspillet mellom barn og voksne.

- Vi vil være tilstedeværende og støttende voksne.
- Vi vil at barna skal få varierte opplevelser og utfordringer ut ifra alder og modning.
- Gjennom god planlegging vil vi sørge for at det er utvikling og progresjon i forhold til det enkelte barn.
- Vi vil gi barna en hverdag full av gode opplevelser, som igjen skal danne grunnlag for nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst.
- Barna skal møte et stimulerende miljø som støtter deres iboende utforskertrang. Vi må være bevisst bruken av leker og annet utstyr.
- Barna skal gjennom barnehagetiden få nye opplevelser/erfaringer som skal gi grunnlag for nye læringsprosesser.
- Vi må hjelpe og støtte barna til å utvikle selvstendighet og tiltro til egne evner.
- Personalet skal støtte opp om barnas vitebegjær og initiativ.

- Personalet skal være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement, og bruke dette som utgangspunkt for planlegging og organisering.
- Personalet skal reflektere sammen med barna, og hjelpe dem til å skape forståelse og mening.
- Støtte, oppmuntre og vise interesse for barnets lek.
- Gi barnet mulighet til å fantasere, leke og sanse.

SOSIAL KOMPETANSE

Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre. Sosialt kompetente barn kan formidle og hevde sine ønsker og behov på en god måte, og ta hensyn til andre.

Å utvikle sosial kompetanse, vil i praksis si å lære sosiale ferdigheter gjennom konkrete hendelser i hverdagslivet. De voksne kan iverksette bestemte tiltak for å lære barna sosiale ferdigheter, men ingenting kan erstatte den læringen som finner sted i naturlige samspills situasjoner, som f.eks. lek.

Vi har som mål at barna skal utvikle selvstendighet og bli trygge på seg selv.

Det er viktig at vi som voksne er bevisst på vår rolle som modeller, og å jobbe for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø.

Her er det viktig med tilstedeværende voksne og god kommunikasjon- dvs. å høre hva barna har å si og stille gode spørsmål.

Vi er tydelige voksne som setter klare grenser for uønsket og ønsket adferd.

Fellesskap med andre barn og voksne er viktig for den sosiale utviklingen. Her spiller leken en stor rolle.

Det viktigste i denne prosessen er å gi barnet god selvfølelse.

PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til barna «

(Barnehageloven § 41)

Vi skal skape et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø for alle barn. Det handler om hvordan hvert individ i barnehagen har det sammen med andre.

Vi har nulltoleranse overfor krenkelser av noe slag, - dette kan være utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø—såkalt aktivitetsplikt.

Ålesund kommune har utarbeidet et eget skjema «Fra undring til tiltak» som skal brukes i slike anledninger.

Vi tar jevnlig opp temaer som handler om dette og prater mye med barna om hvordan vi skal være mot hverandre.

Vi voksne må være gode rollemodeller, - gjennom holdninger og væremåter.

Tydelighet overfor ønsket og uønsket adferd, klare og tydelige grenser og glede og humor i hverdagen.

BARNES MEDVIRKNING

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. (Rammeplan kap. 4)

Vi må være lydhøre og ta barnas innspill på alvor. Det vil bli lagt større vekt på det spontane, og ønsker barna har til aktiviteter, turer, tema i samling osv.

For å ivareta barns medvirkning kreves det en ny form for planlegging.

Dette vil også føre til en endring for foreldrene. De får nødvendigvis ikke planer i forkant, men vi skal dokumentere det i form av bilder og tekst i etterkant og underveis.

SPRÅK OG KOMMUNIKASJON

Vi på Klipra har i flere år jobbet med kommunikasjon, språk og tekst. Vi mener fagområdet dekker mye av det vi ønsker å få til sammen med barna. Språk er viktig for å delta i leken, få venner, unngå uønsket adferd. Språket slik vi ser det bidrar også til mindre frustrasjon, sinne og gråt fordi barna klarer å gi uttrykk for det de ønsker, derfor mener vi det er viktig å jobbe med.

Vi har mindre lesegrupper, hvor vi tar ut barn etter alder og modning. Her får vi tid til å se det enkelte barn, og skape en trygg og god relasjon gjennom høytlesning.

SPRÅKSPRELL

Vi har grupper der vi stimulerer til språklig utvikling ved å ta i bruk et metodisk opplegg som heter «Språksprell».

Forskning viser at de ferdighetene som trenes ved disse språklekene, er en forutsetning for å knekke lesekode senere.

Opplegget er strukturert og har et opplæringsformål, men skal først og fremst være lek. Det er lov å tulle, tøyse og le underveis, «Språksprell» er gøy!

SPRÅKLEIK

I mindre grupper med barn vil det bli lagt til rette for å fremme barns språkutvikling.

Vi har valgt ut to hovedområder å arbeide med:

- Rim, regler, sang og dikt

- Høytlesing / fortelling, bruk av litteratur

Rike erfaringer med høytlesing utvikler barnas ordforråd. I valg av litteratur, vil det bli lagt vekt på «barnehageklassikere», men også moderne barnelitteratur.

Alle barn skulle oppleve et godt språkstimulerende miljø, der de voksne la til rette for meningsfylt lek for barna.

SATSINGSOMRÅDER

UTVIKLINGSARBEIDET RE -KOMP (Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen)

Re-Komp er et prosjekt i samarbeid med Ålesund kommune, prosjektet har som mål å utvikle og heve kompetansen i barnehagen. Fra høsten 2022 og frem til i dag har vi på Klipra jobbet med temaet: «Tilrettelegging for lek og voksenrollen sin betydning». Dette har vært en spennende, lærerik og utviklende prosess som vi har hatt sammen med barna. Å jobbe med utviklingsarbeid, ser vi er svært betydningsfullt for å heve kvaliteten i barnehagen. Vi jobber mot en felles målsetting, som bidrar til å heve kvalitet, faglig bevissthet og utvikling av ny læring i barnehagen.

Vi har brukt mye tid på felles refleksjoner, oppgaver knyttet til temaet og faglige diskusjoner langs med. Vi har satt av tid på ulike møter i barnehagen, der vi har løftet frem arbeidet, sett på hvor vi kan gjøre endringer, og hva som vil føre til god utvikling, glede og progresjon hos barna. Vi ser at det har vært verdifullt, i tillegg har det styrket oss som personalgruppe, og vi har jobbet mot et felles mål.

I dette utviklingsarbeidet har vi sett nærmere på: *Hvordan kan vi som personal være gode tilretteleggere for rollelek i barnehagen?*

Vi har valgt å jobbe enda spissere, mot å se på hvordan doktorlek/bamsesykehus kan bidra til å utvikle rolleleken i barnehagen. Valget ble tatt på bakgrunn av hva vi så barna var opptatt av, og hva som ville inspirere de i lek. I tillegg til at denne type lek er noe de aller fleste barna kjenner til. Når barn leker doktor enten på hverandre eller bamsene, går de ofte inn i en rolle og leker på egne premisser, og ut ifra selvstyrte impulser. De er kreative, på samme tid som de har evnen til å gå inn i en fantasiverden.

Denne formen for lek styrker også utviklingen av språk, sosiale ferdigheter, vennskap og utvikling av empati og forståelse for seg selv og andre. Leken skjer fordi barna selv tar initiativ, de kan være seg selv, og de ler og tuller i samspill med andre.

Rolleleken er ofte en naturlig uttrykksform for barn. I rolleleken tar barnet hele seg selv i bruk. Og de kjenner seg hjemme i rollelekens måte å uttrykke seg på. Her får barn også mulighet til å flette nyinnlærte ord inn i en språklig dialogsituasjon. Ord får først fullt ut sin mening når de forekommer i en jeg-andre-situasjon med helkonkreter (utdanningsnytt.no).

Ved å ha fokus på doktorlek/bamsesykehus har vi sett mye god utvikling blant barna. De har dannet nye relasjoner til hverandre, de tar språket mer i bruk, de lærer nye ting og utvikler seg. De viser større forståelse og empati for hverandre, på samme tid som de har det kjekt i lag. Dette hadde vi kanskje ikke sett, dersom vi voksne ikke hadde investert tid og kontinuitet til å jobbe med det aktuelle temaet. Og det har vært sentralt for oss.

Vi valgte å organisere det slik at vi jobbet med de tre eldste aldersgruppene (3,4 og 5 åringene). Vi delte barna opp på tvers av avdelingene, der en voksen fra hver avdeling var ansvarlig for sin aldersgruppe. Her la vi til rette for at barna skulle få en introduksjon til førstehjelp med Henry. (Henry er et pedagogisk verktøy, som har som mål å lære barn hva de skal gjøre dersom noen skader seg. Alt fra vepsestikk til skrubbsår. Å hvordan vi skal være mot hverandre og vise omsorg). Vi ser at opplegget med Henry har vært et godt utgangspunkt for videre doktor lek, i tillegg er barna blitt mer bevisst på å gi omsorg til hverandre i hverdagen. Selv om dette opplegget ble organisert for de tre eldste aldersgruppene, ser vi at måten vi har jobbet på, har bidratt til mye spennende og kjekk doktorlek for de aller minste også. De viser stort engasjement når de får leke med doktor utstyret, og det er tydelig at de har observert og lært av de eldre barna. Og dette er en av fordelene vi ser med å være aldersblandet grupper. De eldre barna er gode rollemodeller og er flinke til å vise og hjelpe de mindre barna med ulike ting. Og det er nettopp det de har gjort i dette utviklingsarbeidet.

For å forsterke og bedre legge til rette for doktor lek sammen med barna, har vi organisert og laget til et av lekerommene i barnehagen til et doktorrom for alle barna. Målet var å tilføre leke materiell som skulle gi barna motivasjon og lyst til å leke doktorlek/bamsesykehus. Dette har vært svært positivt, og barna kan være «ekte» doktorer der inne, fordi alt ligger til rette for at det skal være et lekerom som inspirerer til denne type lek.

I løpet av utviklingsarbeidet har vi hele veien hatt fokus på å være gode tilretteleggere for rolleleken. Vi har satt av mye tid til refleksjon, og hele tiden evaluert hvordan vi ønsker å gjennomføre lekegruppene, avhengig av alder, modning og ulike forutsetninger. Barn er ulik og trenger ulik støtte avhengig av språk, modning, behov og hva som opptar dem. Vi har prøvd å være gode tilretteleggere gjennom å være tett på i leken, passiv og aktiv observerende, positiv og i imøtekommende og ved å være noen som barna kan se opp til. Barna trenger gode voksne som setter av tid til å støtte, gi de motivasjon og til å utvikle seg i leken. Får de denne støtten og motivasjonen fra oss, vil det være enklere for de å leke på eget initiativ senere.

I dette utviklingsarbeidet har vi også vært opptatt av å dokumentere det vi har gjort både for barna, men også for foreldre/foresatte. Dette har vi gjort ved å ta bilder av barna i lek, hengt opp hva barna har sagt og laget. Dette ser vi bidrar til at barna aktivt snakker om doktorlek

og hva de har gjort. De viser engasjement og stolthet når de snakket om dokumentasjonen som henger på veggene og de kjenner et eierskap til prosjektet som vi har jobbet med.

For oss har dette vært så spennende og givende at vi til neste barnehageår 2023-24 ønsker å videreføre det arbeidet vi er godt i gang med i regi av Re-Komp. Vi skal gå enda mer i dybden på voksenrollen og betydningen av lek i barnehagen. Vi skal ha fokus på hvordan vi kan være gode tilretteleggere for lek i barnehagen. Vi ser hvor betydningsfull og viktig den gode leken i barnehagen er, både for språk, utvikling, læring, trivsel, vennskap, glede og humor. Å at vi voksne er med på å avgjøre om barna opplever nettopp dette i barnehagen.

I den sammenheng ønsker vi også å se på voksenrollen i barnehagen og lek og vennskap som satsningsområde for barnehageåret 2023-24

VOKSENROLLEN

Å jobbe med voksenrollen som satsningsområde er noe vi på Klipra mener er helt avgjørende for å sikre at alle barn har det bra i barnehagen. Voksenrollen er et satsningsområde som vi har jobbet med i flere år, og som vi ønsker å fortsette å utvikle oss på, og jobbe videre med.

Personalet skal sørge for at alle barn føler trygghet og er inkludert i et felleskap. Opplever barn å ha voksne som ser dem, støtter og som de kan gå til når de trenger hjelp, motivasjon eller trygghet blir de tryggere på seg selv og andre. Vi ønsker å være voksne som både ser, utfordrer, legger til rette for medvirkning, motiverer og stimulerer til lek og læringsfremmede aktiviteter.

Vi på Klipra vil være autoritative voksne for barna. Med det menes voksne som setter klare og tydelige grenser, men som er varm og nær i relasjonen. Vi opplever og har erfart at denne metoden fungerer i samspill med barn. Det gir trygge barn som opplever å bli sett, vet hva de skal forholde seg til, og stabilitet i sin hverdag. Er du en nær og varm voksen, vil også relasjonen til barna utvikle seg positivt, som igjen kan være med på å påvirke og gi barna gode grunnleggende sosiale ferdigheter som de tar med seg nå, og senere i livet.

Å gi barna en god start på dagen er noe vi i personalgruppen har reflektert over og ønsker å oppnå i hverdagen. Vi ser hvor avgjørende og betydningsfullt det er, både som en fin start på dagen, men også for hvordan resten av dagen til barnet blir. Vi vil møte barna ved å si hei, bruke barnets navn, få blikkontakt og smile til barnet. Her er også anledning til å invitere til dialog der vi utveksler hva vi skal gjøre, og hva barnet ønsker å gjøre i løpet av dagen i barnehagen.

Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. De skal ivareta relasjoner mellom barna i grupper, mellom barn og personalet og mellom personalet og foreldre (Kunnskapsdepartementet, 2017, s 15.)

Barnehagen er en organisasjon som stadig er i utvikling og endring, og vi i personalet er derfor opptatt av å hele tiden holde oss oppdatert og utvikle oss i arbeidet med barn. For å oppnå å være gode rollemodeller, tilretteleggere og tilstedeværende voksne for barna, er det viktig å kartlegge den aktuelle barnegruppen vi har, og som vi jobber sammen med. Barna og barnegruppene endrer seg fra år til år. Vi må derfor sette av tid til å vurdere og reflektere over hva vi ønsker å oppnå sammen og med barna og hvorfor. Vi setter oss felles

målsettinger slik vi sammen kan bidra til at alle barn opplever utvikling, mestring og læring ut ifra sine forutsetninger og behov. Det er viktig for oss at barna får aksept for den de er, og som en del av felleskapet.

Vi har både store og små barn i barnehagen som har ulike behov og trenger at vi møter dem ut ifra sine forutsetninger og væremåte. En god voksen ser de behovene og legger til rette for at alle opplever å bli akseptert, sett og hørt. Vi ønsker at alle barn skal kunne utvikle seg, lære og delta i meningsfulle aktiviteter sammen med andre. For å få til dette har vi reflektert rundt det å lede barn og barnegrupper.

I ledelse av barn må vi som voksne være påkoblet de aktuelle barna. For oss handler det om å se, være lydhør. I forkant og til stede sammen med barn. Å være til stede som voksen i ledelse av barn, handler mye om å følge opp ulike situasjoner slik vi ser det. Dette ser vi tydelig i overgangssituasjoner, planlagte lek- og læringsaktiviteter og faste aktiviteter i barnehagen. Barn trenger tydelig og positiv grensesettende oppfølging av en voksen. Vi må være til stede der det skjer, lydhør og observant. På den måten bidrar vi til god og positiv ledelse av barn-barnegrupper.

VENNSKAP/LEK

Lek er kilde til både spenning, trivsel, humor, spontanitet og vennskap. Leken er helt nødvendig i barnas liv, og barn leker for å leke. I lek viser barn evne til å slappe av, la seg rive med og ha det morsomt alene, eller sammen med andre. I lek gir barna uttrykk for ulike følelser eller opplevelser som opptar dem.

Vi på Klipra ønsker å gi barna varierte og spennende leke- og læringsmuligheter. I observasjon av barnas lek, skaffer vi oss god kunnskap om hva som opptar dem, hvem de leker sammen med og hvor i barnehagen de opplever meningsfylt lek ut ifra egne premisser. Vi organiserer barna i små lekegrupper både på tur, ute og i de ulike rommene vi har i barnehagen. Her legger vi til rette for at barna skal få oppleve:

- Glede, humor, trivsel og omsorg.
- At de tør og gi uttrykk for egne meninger i leken, samtidig som de også gir plass til andres meninger.
- At de utvikler gode relasjoner til hverandre som bidrar til utvikling av vennskap og samhold.
- Opplevelse av et inkluderende miljø der de får delta i lek og erfare glede i lek.
- At de opplever å møte gode tilretteleggere for leken, som gir de lekelyst.

På Klipra er vi opptatt at barna skal komme i barnehagen og føle de er en del av felleskapet og at de har sin plass i barnehagen. Det skaper trivsel og glede for barn å ha noen å leke med, og at de har venner som de kan gjøre kjeffe ting sammen med. Utvikling av vennskap og deltakelse i lek opplever vi kan være mer «utfordrende» for enkelte barn. Barna kan ha vanskeligheter med å komme inn i lek og bli der, blant annet grunnet ulike språkferdigheter, forståelse av lek, de sosiale spillereglene og hvordan de opptrer i leken. Å mestre lek kan være utfordrende og komplisert, og krever oppfølging og tilrettelegging av oss voksne.

Barn skal mestre ferdigheter både for å komme inn i lek og for å opprettholde den. Barns lek kan være komplisert, og noen leker krever erfaring og øvelse. Mange barn lærer av å observere andre i lek, noe de må få tid og rom til å gjøre. For å hjelpe barna med å utvikle god lekekompetanse må de ansatte være til stede der barna leker (Udir.no)

For oss på Klipra henger satsningsområdene lek/vennskap og voksenrollen tett sammen. Skal barn mestre og utvikle seg i ulike leke- og lærings situasjoner, trenger de ofte støtte og veiledning fra gode voksne som ser de for den de er. Og det er noe som vi satser på og ønsker å hjelpe barna med. I arbeid med barn reflekterer vi ofte over hva som må til for å få til en positiv endring.

Tid og kontinuitet er noe som er betydningsfullt. Vi må sette av nok tid til ulike aktiviteter og lekegrupper som kan bidra til utvikling av lek og vennskap for alle barn. Vi voksne må være i forkant med å planlegge og organisere barna i lek og det må skje kontinuerlig. Når vi på Klipra planlegger ulike lekegrupper for barn, er vi opptatt av å organisere rom og materialer som kan inspirere til ulike type lek. På samme tid som vi ønsker å være en aktiv deltakende voksen på barnas premisser.

Når vi voksne deltar i lek ut ifra barnas premisser og «spilleregler», opplever vi ofte at det er enklere å gå inn å veilede de barna som trenger ekstra støtte. Barna søker oss mer, og de opplever ikke at vi styrer eller tar over leken deres. Her er også gode muligheter for oss å veilede negative samspillsmønstre, gi nye impulser i leken, fremme et miljø preget av gode relasjoner og vennskap.

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen kap.7)

PLANLEGGING

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planlegging må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. (Rammeplan kap. 7)

Hver vår utarbeider personalet en ny årsplan som skal gjelde for påfølgende år. I tillegg lager vi månedsplaner hver måned.

Planleggingen skjer både avdelingsvis og felles for hele barnehagen. Temaene vi ønsker å ta opp er ikke fastsatt i årsplanen, men vi tar i månedsplanen, utgangspunkt i ting som er aktuelle og som barna er opptatt av.

Vi bruker den didaktiske relasjonsmodellen når vi planlegger det pedagogiske arbeidet.

En **didaktisk plan** inneholder:

Mål for aktiviteten – Forutsetninger (rammefaktorer) - Hva (innhold) – Hvordan (arbeidsmåter) og tilslutt Vurdering av aktiviteten.

Dette for at personalet skal være bevisst på mål og innhold i de aktivitetene de vil gjøre.

DOKUMENTASJON

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurderinger om barnegruppen og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud.

Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn, og til å få slettet eller korrigert opplysninger som er feilaktig eller misvisende (Rammeplan kap. 7)

Vi synliggjør det pedagogiske arbeidet vi gjør, gjennom ulike former for dokumentasjon. Dette gjør vi ved bruk av bilder, månedsplaner og utstilling av ulike prosjekt vi har jobbet med. Dette gir foreldrene innblikk i og kunnskap om barnehagen og hva barna gjør i løpet av barnehageår.

Barna får en perm når de begynner på barnehagen, som følger dem gjennom alle årene de går i barnehagen. Denne inneholder bilder, tegninger m.m.

VURDERING

Hovedmålet med vurderinger å sikre at alle barn får et tilbud som er i tråd med lover og forskrifter (Rammeplanen kap. 7)

Gjennomføring av planer skal være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Det er styrer og pedagogiske ledere som har hovedansvaret for dette arbeidet.

Personalet i barnehagen observerer og vurderer daglig sitt arbeid.

Disse daglige observasjonene og mer systematiske observasjoner, danner grunnlaget for arbeidet og planleggingen av barnehagens virksomhet.

Vi vurderer og observerer:

- Det enkelte barns trivsel og utvikling
- Hvordan barnegruppen fungerer – i lek og sosialt samspill
- Forholdet mellom barna og de voksne
- Foreldresamarbeidet
- Temaer og arbeidet med fagområdene
- De voksnes rolle

Planleggingsdager, avdelingsmøter og personalmøter blir brukt til vurderingsarbeid. Her blir faglige, etiske og relevante problemstillinger drøftet. Vi legger frem hva vi har gjort, hva vi har lært og hva som er lurt å ta med seg videre i arbeidet i barnehagen. Det bidrar til at vi lærer av egen praksis, på samme tid som vi kan utvikle den.

Vi får tilbakemeldinger / vurderinger fra foreldrene om arbeidet vi gjør.

Barnas vurderinger og synspunkt er også med og danner grunnlag for videre arbeid.

For å samle inn dokumentasjon til vurderingsarbeidet bruker vi:

- Samtale / intervju med barna
- Observasjoner av enkelt barn og barn i grupper
- Tilbakemeldinger fra foreldre

På slutten av året har vi en hoved vurdering. Da går vi gjennom året som har gått, med tanke på planlegging av neste barnehageår.

PROGRESJON

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materiale og utforming av fysisk miljø. (Rammeplan kap.8)

I løpet av årene barna går i barnehagen, skal de få oppleve **glede, mestring, lek og læring**. Barnehagen har derfor et viktig ansvar når det kommer til å legge til rette for læring. Barna må få ulike oppgaver, slik de opplever utvikling i barnehagehverdagen, det kan igjen føre til en bedre selvfølelse. Balansen mellom å oppleve mestring og det å kunne strekke seg etter nye mål blir også viktig i progresjonsarbeidet.

For å få til progresjon bygget på utvikling og læring vil det være betydningsfullt å observere barna i lek. Personalet må gjennom observasjon kartlegge barns interesser og gi de varierte erfaringer og opplevelser. Vi må sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av bøker, materiale, leker, verktøy og utstyr og gjøre de tilgjengelig for barna (Rp 17).

SAMARBEID

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål (Rammeplanen kap. 5)

Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barnas trivsel og utvikling. Vi må derfor vise gjensidig forståelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet.

Våre valg og ulike arbeidsmetoder er både tatt ut ifra et helhetssyn på barnegruppene, og barnas individuelle behov.

Vi har ansvar for å gi foreldrene nødvendig informasjon om og begrunnelse for barnehagens mål og arbeidsmetoder og invitere foreldrene til medvirkning.

Foreldrene må gjerne komme med synspunkt og forslag til barnehagens regler og praksis. Forslagene vil bli tatt opp til vurdering av personalet.

Daglig kontakt

Den daglige kontakten ved henting og levering, er viktig for både foreldre, personalet og barna. Her utveksles informasjon om hvordan barnet har det, hva det har gjort på, praktiske ting m.m.

Foreldremøte

Det avholdes 1 foreldremøte i året.

De som har barn som skal begynne på skolen blir innkalt til et kort møte etter det vanlige møtet. Her orienterer vi om prosedyren overgang fra barnehage til skole og barnehagens pedagogiske opplegg siste året før skolestart.

Foreldresamtale

I november blir foreldrene innkalt til individuelle samtaler med ped. leder. Man kan ta opp ting som barnets utvikling, lekekamerater, praktiske ting og ellers andre ting man er opptatt av. Ønsker dere samtaler ellers i året er det bare å gi beskjed.

Månedspan

I begynnelsen av hver måned blir det laget en månedspan, som blir delt ut til alle foreldre. Denne planen forteller om hvilke tema vi tar opp og gir en oversikt over noen av aktivitetene som skal skje i løpet av måneden.

Kidplan

Dette er en app som vi bruker til å sende bilder og felles beskjeder til foreldrene. Det meste av kommunikasjonen mellom barnehagen og foreldrene vil skje på Kidplan. Du vil få tilgang til denne når barnet begynner i barnehagen.

SAMARBEID MELLOM BARNEHAGEN OG ANDRE AKTØRER

I Ålesund kommune samarbeider barnehagene tverrfaglig med ulike aktører som f.eks. PPT, Barneverntjenesten, Helsestasjoner, skoler mm.

Klipra barnehage er også en studentbarnehage. Det vil si at vi i løpet av året tar imot studenter fra Høgskolen i Volda. Studenter som utdanner seg til å bli pedagogiske ledere og barnehagelærere. Å være en studentbarnehage mener vi bidrar til å heve kvaliteten og utviklingen av barnehagen. Studentene kommer inn i barnehagen og blir kjent med store og små. De planlegger, gjennomfører og vurderer ulike pedagogiske opplegg som har som mål og utvikle barn, voksne og barnehagen som organisasjon. Studentene bidrar til mye ny og spennende lærdom som vi får ta del i og utvikle videre.

Ålesund svømmeklubb arrangerer barnehagesvømming som de eldste deltar på.

ORGANISASJONSPLAN KLIPRA BARNEHAGE

ANDELSLAG / GENERALFORSAMLING

- Barnehagens øverste organ
- Møte ca 1 gang i året

.Alle andelshavere

STYRET

- Styret er arbeidsgiver og har dermed arbeidsgiveransvaret for barnehagen.
- Styret har ansvar for driften av barnehagen i henhold til gjeldende lover og forskrifter.
- Styret har ansvar for ansettelse, opptak av barn og lage budsjett
- Det skal legges fram budsjett og regnskap for andelslaget

Leder	Samuel Muren
Styremedlem	Anne Marthe Blindheim
Styremedlem	Marthe Nørve Eidsvik
Styremedlem	Bjørn Sindre Blindheim
Styrer	Anne Wold

SAMARBEIDSUTVALG

- Skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Ansvar for barnehagens innhold og drift.
- Arrangere dugnader, temakvelder med mer.
- Det skal godkjenne barnehagens årsplan
- Styrer har møte-, tale-, og forslagsrett

Leder (styreleder)	Samuel Muren
Medlem	Andreas Vinje
2 ansatte	Aina Bergli og Ingrid Sofie Øren Refsnes
Styrer	Anne Wold

FORELDRERÅD

Møte i forbindelse med foreldremøte om høsten. (Personalet trekker seg da ut)eller i etterkant av andelsmøtet

- Foreldrerådet skal fremme fellesinteressene til foreldrene og bidra til at samarbeidet mellom de ansatte og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.
- Foreldrerådet velger 2 representanter til samarbeidsutvalget
- Møte ved behov

